

УДК 159.922

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ НЕВРОТИЧНОСТІ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

*Ваврін Т. І., Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,
відділ заочного та дистанційного навчання,
напрямок підготовки «Практична психологія»*

*Гнатюшин І.Л., кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри практичної психології та педагогіки Львівського державного
університету безпеки життєдіяльності*

Поняття невроту досить широко використовується у теорії і практиці психології, психотерапії та психіатрії, особливо воно інтригує своєю психогенністю [1, с.252 – 254]. Досі однозначно не з'ясовано, ототожнювати чи диференціювати поняття невроз, невротичність, невротичні реакції, невротичний розвиток, невротичний рівень організації особистості, невротизація, невротоподібні стани, порушення невротичного регістру, які є стратегії їх ідентифікації, враховуючи також те, що зміст терміну “невроз” з часів Кулена В. не раз зазнавав трансформацій. Наука перебуває на роздоріжжі: соматика чи психіка, здоров'я чи хвороба, характер чи нозологія, медицина чи психологія. Як наслідок, давнє питання про неврози знову актуальне, а однозначних відповідей не так вже й багато. Актуальність проблеми невротичності особистості зумовили написання цих тез.

Темою «невротичної особистості» цікавилися вітчизняні та зарубіжні дослідники (Адлер А., Хорні К., Роджерс К., Кохут Х., Кернберг О., Захаров А., Карвасарський Б., Співаковська А., Соколова Е. та ін). Дедалі поширенішим і більш звичним стає поняття невротичності (або невротизації як динамічного її вияву), як особистісної риси [2, с.399 - 400].

Невротичний стан особистості може виникнути в результаті непорозуміннь, переживання тривоги, постійних хвилювань, розладів в спілкуванні з оточуючими людьми, емоційних і внутрішньо-особистісних конфліктів [3, с.150].

У численних медичних і психологічних працях акцентують, що в жодній іншій галузі не збереглося стільки неправильних концепцій і прямих помилок, як у вченні про невроз та невротичність [1, с.254 - 259]. Все це підкреслює актуальність і своєчасність проведення теоретичного та системного аналізу проблеми невротичності у підлітків, розробки, впровадження комплексу діагностичних, профілактичних, психокорекційних та реабілітаційних заходів.

З психологічної літератури відомо, що тривале переживання тривоги, емоційного дискомфорту, невміння поводити себе в стресових ситуаціях, контролювати та регулювати себе призводить до виникнення невротичності особистості, як властивості, що негативно впливає на розвиток особистості, особливо в підлітковому та юнацькому віці, призводить до негативних наслідків в поведінці: невміння оволодіти собою, своєю поведінкою. На формування та прояви невротичної особистості безпосередній вплив мають психічні стани (тривожність, фрустрація, ригідність, пластичність, сенситивність) і внутрішньо-особистісні конфлікти, що формуються в результаті зіткнення власних бажань та "соціальної дійсності" [4, с.8–11].

Отже, дослідження невротичності у підлітковому віці є важливим завданням сучасної психологічної науки, адже саме у цьому віці встановлюється емоційна стабільність, а відтак, порушення її може бути яскравим прикладом негативного невротичного процесу. Завданням психологів та психотерапевтів у цьому випадку є віднайти ті способи, які допомогли б її встановити.

ЛІТЕРАТУРА

1. Басюк О.Б. Підходи до розуміння невротичних розладів / *серія філос.* – 2009. – Вип.12. – С. 252 – 259.
2. М'ясоїд П.А. Загальна психологія. Навчальний посібник для студентів. – Київ "Вища школа" 2006. – 487 с. – С. 399 – 413.
3. Наранхо К. Характер и невроз: интегративное обозрение / Информационный центр психоаналитической культуры. СПб-Минск: ЗАО "Диалог"–ИП "Лоань", 1998.
4. Омеласенко І. Невротична поведінка: психолого-конфліктологічна характеристика // *Практична психологія та соціальна робота*, 1998. – №9. – С. 8–11.

УДК 159.922.6

ВПЛИВ ОБРАЗУ БАТЬКА НА СТАТОВУ САМОІДЕНТИФІКАЦІЮ ДІВЧАТ

*Вакса Л.О., Львівський державний університет безпеки життєдіяльності,
Гуманітарний факультет, напрям підготовки «Практична психологія»
Кривотинина О.А., доктор психологічних наук, доцент, завідувач кафедри
практичної психології та педагогіки Львівського державного університету
безпеки життєдіяльності*

Протягом багатьох років існування психології та вивчення жіночої ідентичності багато уваги приділяли значенню матері в житті жінки. Проте